

2007 FLEGT Briefing Notes Series

Wetshandhaving, beleid en handel in de bosbouw

Wat is FLEGT?

1 Wat is FLEGT?

FLEGT staat voor Forest Law Enforcement, Governance and Trade. Het EU-actieplan voor wetshandhaving, beleid en handel in de bosbouw¹ omvat een programma van acties die het antwoord van de Europese Unie vormen op het probleem van de onwettige houtkap en de handel in daarmee verwante houtproducten.

2 Oorsprong

Onwettige houtkap resulteert in ernstige ecologische en sociale schade. De kostprijs ervan voor de overhe-

In deze serie zijn de volgende acht publicaties verschenen:

1. *Wat is FLEGT?*
2. Wat is wettig hout?
3. Een wettigheidsgarantiesysteem voor hout
4. Controle van de toeleveringsketen: houttraceersystemen en bewakingsketen
5. Wettigheidsgarantiesystemen: controlevereisten
6. Vrijwillige partnerschapsakkoorden
7. Richtlijnen voor onafhankelijke toezicht
8. FLEGT vergunningen en wettigheidsgarantie op basis van marktdeelnemers

den wordt geraamd op \$10 miljard aan inkomstderving per jaar. Dit werd erkend tijdens een G8-top in 1998, toen er maatregelen werden besproken om de onwettige houtkap tegen te gaan en een 'Bosactieplan' formeel werd goedgekeurd.

Later, in april 2002, organiseerde de Europese Commissie een internationale workshop om te bespreken hoe de EU een bijdrage kon leveren aan maatregelen om onwettige houtkap te bestrijden. Tijdens de Wereldtop voor Duurzame Ontwikkeling die datzelfde jaar in Johannesburg werd gehouden, gaf de Europese Commissie blijk van een sterk engagement om de onwettige houtkap en de daarmee gepaard gaande handel in houtproducten te bestrijden. De Europese Commissie publiceerde haar FLEGT-actieplan in mei 2003.

Parallel werden ook enkele andere initiatieven ontwikkeld die voortvloeiden uit zowel nationale als internationale engagementen. Er werden meer bepaald drie regionale FLEG-processen (Forest Law Enforcement & Governance) ingevoerd in Oost-Azië, Afrika (AFLEG) en Europa en Noord-Azië (ENAFLEG). Deze processen, die gecoördineerd worden door de Wereldbank, hebben geresulteerd in ministeriële engagementen om acties ter bestrijding van onwettige houtkap te identificeren en te implementeren in elke regio.

3 Het EU-actieplan voor wetshandhaving, beleid en handel in de bosbouw

Het Actieplan omvat een reeks maatregelen die tot doel hebben het probleem van de onwettige houtkap te bestrijden. Deze maatregelen zijn toegespitst op zeven ruime domeinen;

1. Steun aan houtproducerende landen;
2. Activiteiten om de handel in wettig hout te bevorderen;
3. Beleid betreffende overheidsopdrachten te bevorderen;
4. Ondersteuning van initiatieven in de privésector;
5. Beschermingsmaatregelen voor financiering en investering;
6. Gebruik van bestaande wetgevende instrumenten of invoering van nieuwe wetgeving ter ondersteuning van het Plan;
7. Het probleem van hout uit conflictgebieden aanpakken.

Al deze domeinen worden hierna besproken.

3.1 Steun aan producerende landen

Het Actieplan heeft tot doel financiële en technische steun en advies te verlenen aan houtproducerende landen om de volgende doelstellingen te realiseren:

- Betere beleid-structuren en ontwikkeling van betrouwbare controlesystemen daar waar de wetshandhaving in de bosbouw zwak was;
- Een beleidshervorming die zich toespitst op wetten en voorschriften die geschikt zijn voor het land in kwestie en waardoor alle belanghebbenden kunnen deelnemen aan een beleidsdialogo;
- Meer transparantie en een betere informatie-uitwisseling tussen producerende en consumerende landen, met inbegrip van ondersteuning voor onafhankelijke boscontrole;
- Capaciteitontwikkeling en opleiding in de producerende landen, inclusief ondersteuning van beleidinstellingen bij de uitvoering van nieuwe beleidprocedures;
- Ondersteuning voor de ontwikkeling van op de gemeenschap gebaseerd bosbeheer en de responsabilisering van lokale mensen om onwettige houtkap te helpen voorkomen.

3.2 De handel in wettig hout bevorderen

Dit domein van het programma omvat twee aspecten. Het eerste aspect heeft tot doel samen te werken met de handelspartners van de EU die primaire houtproducenten zijn, terwijl het tweede aspect toegespitst is op de rol van andere grote houtimporterende landen in de internationale handel.

1. Ontwikkeling van vrijwillige partnerschapsakkoorden:

Het Actieplan stelt vrijwillige, bilaterale overeenkomsten voor tussen de producerende landen (FLEGT-partnerlanden) en de EU. In deze vrijwillige partnerschapsakkoorden (Voluntary Partnership Agreements of VPA's) worden de engagementen en acties van beide partijen uiteengezet om onwettige houtkap aan te pakken (zie Briefing Note 6). De beoogde resultaten van de VPA's zijn:

- Beter bosbeheer
- Betere toegang tot markten binnen de EU voor hout uit partnerlanden;
- Meer inkomsten die worden geïnd door de overheden van de partnerlanden;
- Betere toegang tot ondersteuning en ontwikkeling voor de regeringen van de partnerlanden;
- Uitvoering van efficiëntere middelen voor de wetshandhaving in de partnerlanden;
- Betere basis voor duurzaam bosbeheer.

VPA's bieden een benadering waardoor wettig geproduceerd hout dat geëxporteerd wordt naar de EU, geïdentificeerd kan worden aan de hand van vergunningen afgeleverd door partnerlanden. Deze zullen ondersteund worden door systemen die de wettigheid van het hout garanderen (zie Briefing Note 3) en die ontwikkeld worden onder de bescherming van elk VPA.

Dankzij de FLEGT-vergunningen voor houtverzendingen zullen de douanekantoren in de EU gecontroleerd wettig hout van partnerlanden kunnen onderscheiden en kunnen toelaten tot de EU, terwijl hout zonder vergunning uit andere landen geweigerd zal worden. Het garantiesysteem zal controles van de houtproductie, de verwerking, de interne controle, de vergunningverlening en onafhankelijke controles omvatten.

2. Multilateraal kader voor internationale samenwerking:

De EU is een belangrijke maar geen dominante speler op de wereldwijde houtmarkten. Het is belangrijk dat de EU via een dialoog met andere belangrijke houtimporteurs, zoals China, Japan en de Verenigde Staten van Amerika, de VPA's kan versterken en de samenwerking kan bevorderen om onwettige houtkap en de daarmee gepaard gaande handel te bestrijden in landen waar de EU-markten minder invloed hebben.

3.3 Beleid betreffende overheidsopdrachten bevorderen

Het Actieplan moedigt de EU-Lidstaten aan om beleidslijnen in te voeren die duurzaam en gecontroleerd wettig hout bevorderen in hun aankoopovereenkomsten. In het kader van dergelijke beleidslijnen moeten de leveranciers de nodige bewijzen voorleggen van de wettelijkheid en/of de duurzaamheid van de houtbronnen. Tot nu toe zijn de overheden in België, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Nederland van start gegaan met de uitvoering van dergelijke ecologische overheidsopdrachten².

3.4 Ondersteuning van initiatieven in de privésector

Het Actieplan moedigt de betrokkenheid van de privésector aan en omvat ondersteuning om capaciteit van de privésector in de producerende landen te ontwikkelen. Dergelijke ondersteuning kan bijvoorbeeld gericht zijn op hogere standaarden inzake bosbeheer en wetshandhaving, een beter beheer van de toeleveringsketen en de invoering van standaarden inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen. De subsidies van de Europese Commissie en Lidstaten ter ondersteuning van het Global Forest Trade Network³ en het Tropical Timber Action Plan⁴ zijn voorbeelden van dergelijke activiteiten.

3.5 Investerings vrijwaren

Er zijn gevallen waarin investeringen in de houtsector de onwettige houtkap hebben bevorderd, bijvoorbeeld door de installatie van verwerkingscapaciteit die niet is afgestemd op de beschikbare natuurlijke hulpbronnen. Het Actieplan heeft tot doel banken en financiële instellingen aan te moedigen om bij due diligence-evaluaties voor dergelijke investeringen rekening te houden met de wettige bevoorrading op lange termijn en met zowel ecologische als sociale factoren.

3.6 Gebruik van bestaande of nieuwe wetgeving

De EU onderzoekt of de bestaande wetgeving van de Gemeenschap of de Lidstaten gebruikt kan worden om onwettigheid in de houtsector te bestrijden. Dit omvat:

- Onderzoek naar de manier waarop de wetgeving inzake het witwassen van geld toegepast kan worden op bosmisdrijven;
- Onderzoek naar de uitvoering van het Akkoord inzake de internationale handel in bedreigde soorten (Convention on International Trade in Endangered Species - CITES), en bestudering van het potentieel voor de opname van andere houtsoorten in de appendices van de CITES conventie;
- Bestudering van maatregelen uiteengezet in het OESO-corruptieverdrag indien bewijsmateriaal suggereert dat omkoping een rol heeft gespeeld in de toekenning van houtkaprechten;
- Onderzoek van manieren waarop de nationale wetgeving, bv. inzake gestolen goederen, toegepast kan worden op de houthandel.

De Europese Commissie bestudeert ook mogelijkheden voor nieuwe wetgeving op het niveau van de EU of van de Lidstaten voor aspecten van de handel in onwettig hout die niet bestreken worden door VPA's.

3.7 Hout uit conflictgebieden

Het Actieplan verplicht de EU om de ontwikkeling te steunen van een sterkere definitie van zogenaamd conflicthout en om in het kader van ontwikkelings-samenwerkingsprogramma's beter het verband te erkennen tussen bossen en conflict.

1. FLEGT-voorstel voor een EU-actieplan, 21 mei 2003. Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement.

2. Verdere informatie over openbare aankoopbeleidslijnen is beschikbaar via:
Denemarken: http://www.naturstyrelsen.dk/Udgivelser/Aarstal/2003/Tropical_timber.htm
Frankrijk: <http://www.developpement-durable.gouv.fr/-Bois>
Duitsland: <http://www.bmelv.de/SharedDocs/Rechtsgrundlagen/H/Holzbeschaffung-Erlass.Html>

3. VK: <http://www.cpet.org.uk/>

4. Zie <http://gftn.panda.org/>

5. Zie www.tft-forests.org/ttap/

De FLEGT Briefing Notes worden opgesteld door een deskundigengroep samengesteld door de Europese Commissie. Ze hebben tot doel informatie te verstrekken in het kader van de bespreking van het EU-actieplan inzake wetshandhaving, beleid en handel in de bosbouw. Ze weerspiegelen geen officiële standpunten. Ze hebben tot doel nuttige informatie te verstrekken aan potentiële FLEGT-partnerlanden en anderen die geïnteresseerd zijn in het initiatief. (December 2011)